

ФЕЙКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗАГРОЗИ ТА ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ

Мельник Н.С.

Миколаївський національний аграрний університет

kurepin@mnau.edu.ua

Інтенсивне поширення фейкових повідомлень під час воєнного стану набуває особливої небезпечності. Інформаційний простір у часи невизначеності та небезпек стає одним із ключових інструментів впливу на суспільство. Дезінформація активно використовується для створення паніки, дестабілізації соціальної ситуації, підризу довіри до державних інституцій та маніпулювання громадською думкою.

Розповсюдження інформації через цифрові канали відбувається швидко та значно ускладнює контроль та перевірку даних. За таких умов відбувається масове сприйняття неправдивих даних. Це посилює інформаційні ризики, які потребують впровадження ефективних механізмів протидії дезінформації та підвищення рівня критичного мислення населення.

Мета дезінформації - введення в оману, маніпулювання свідомістю та вплив на поведінку людей [1, с. 472]. Це навмисне поширення неправдивої чи спотвореної інформації. Фейкові повідомлення часто маскують під достовірні джерела, що містять емоційно офарблений зміст і подаються у спрощеній або сенсаційній формі. Вони як правило сприймаються без критичного аналізу. Інформаційний простір фейкових повідомлень відіграють деструктивну роль. Формують вони хибні уявлення про події, підривають довіру до офіційної інформації та впливають на соціальну стабільність.

Поширення фейкової інформації здатне впливати на громадську свідомість і формувати викривлене сприйняття реальності. Такі повідомлення сприяють виникненню панічних настроїв, підвищують рівень тривожності. Водночас дезінформація часто викликає емоційні реакції, це інструмент маніпулювання громадською думкою.

В умовах воєнного стану дезінформація поширюється за допомогою цифрових технологій та соціальних мереж з високою швидкістю та масштабністю, часто без належної перевірки її достовірності. Емоційна складова повідомлень спонукає людей передавати їх швидко, не замислюючись над змістом. Створення ілюзії правдивості відбувається у мережах координованих акаунтів або за допомогою маніпулятивних технологій. Сприяє посиленню впливу фейкових повідомлень на суспільство ускладнений контроль інформаційного простору.

Важливим є протидія фейковим повідомленням. Розпізнавати маніпуляції допоможе формування у населення навичок критичного мислення, високий рівень інформаційної грамотності. Значну роль відіграє усвідомлений підхід до споживання інформації, перевірка джерел, аналіз змісту повідомлень [2, с. 128]. Свідоме ставлення до інформаційного простору сприяє підвищенню загального рівня інформаційної безпеки суспільства та зменшує вплив дезінформації.

Безумовно загроза фейкових повідомлень під час воєнних дій становить небезпеку, що зумовлює необхідність розвитку ефективних механізмів протидії дезінформації.

Список використаних джерел

1. Самойленко О. О., Бацуровська І. В., Курепін В. М. Кібергігієна та безпека життєдіяльності як ключові елементи цифрової компетентності здобувачів освіти. Національні інтереси України. 2025. № 11(16). С 461-477. DOI:[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11\(16\)-461-476](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11(16)-461-476).

2. Курепін В. М., Іваненко В. С. Взаємодія місцевих органів влади та засобів масової інформації як фактор реалізації інформаційної політики при надзвичайних ситуаціях.

ТЕРОРИСТИЧНІ ЗАГРОЗИ ОБ'ЄКТАМ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНОЇ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ

Мельничук Д.В.

*Миколаївський національний аграрний університет
kurepin@mnaui.edu.ua*

Стабільний та надійний інформаційний простір держави відіграє ключову роль у забезпеченні будь яких процесів, включаючи економіку й соціальні процеси суспільства. Інформаційна інфраструктура забезпечує постійний інформаційний потік: передачу, обробку та поширення інформації. Телерадіоканали комунікації формують мовлення для населення держави як на місцевому, так й на державному рівні. Також від них залежить поінформованість населення про стабільність суспільства, про надзвичайні ситуації та координацію дій при загрозах й небезпеках.

Висока залежність суспільства від інформаційних ресурсів підсилює ризики, пов'язані з навмисним ураженням інформаційної інфраструктури. Порушення чи знищення інфраструктури може призвести до масштабних наслідків, якими є дезорганізація управління, поширення паніки та дезінформація [1, с. 327].

Намір порушити стабільність інформаційного простору та вплинути на громадську свідомість зумовлює види терористичних загроз, зокрема різні форми збройних нападів. Блокування роботи телерадіоцентрів має свої характерні особливості. Вони поєднують фізичний вплив (знищення чи пошкодження обладнання) із інформаційними атаками, включаючи поширення дезінформації або маніпулятивного контенту. Таким чином досягається психологічний ефект, зокрема створення паніки, дезорієнтація населення, підірив довіри до офіційних джерел інформації.

Терористичні дії мають і стратегічний характер. Вони здатні викликати значні соціальні наслідки навіть за відносно обмежених фізичних пошкоджень [2, с. 261]. Для таких загроз характерними рисами є: раптовість, високий рівень організованості та використання сучасних засобів впливу, що ускладнює їх попередження та нейтралізацію. Сценарії збройних нападів зазвичай передбачають цілеспрямовані дії, спрямовані на порушення функціонування інформаційної інфраструктури та встановлення контролю за інформаційними потоками. Такі сценарії відбуваються із застосуванням сили або загроз, що дозволяє нападникам швидко дезорганізувати роботу персоналу та систем безпеки.

Ефективність безпеки та запобігання терористичним загрозам потребує комплексного підходу, який поєднує фізичний захист інфраструктури; постійний моніторинг об'єкта; підготовка персоналу; розробка чітких планів реагування тощо. Безпека значно підвищується завдяки впровадженню сучасних технічних рішень, зокрема систем відеоспостереження, сигналізації та автоматизованого контролю. Це дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози, посилити охорону об'єктів, забезпечити контроль доступу, підготувати персонал до дій в умовах ризику, забезпечити координацію між службами та сприяти мінімізації можливих наслідків.

Отже, захист об'єктів телерадіомовлення від терористичних загроз можливий лише за умови комплексних безпекових заходів та належної підготовки персоналу.